

แนว

ทางการพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ

สุพรรณิการ์ คำปอง^{1*}ผุสดี กลิ่นเกษร²

รับบทความ: 19 มกราคม 2569 แก้ไขบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2569 ตอรับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารจัดการ การศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการ พัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร โรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ จำนวน 120 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.80 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ เนื้อหา ผลการศึกษาวิจัย พบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก ของโรงเรียนมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทั้ง 7 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ด้านความรัก ความเมตตา ความพอเพียง และการรักษาสีขาว อยู่ในระดับมากที่สุด สภาพปัญหาของการบริหาร การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พบว่า ด้านควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม คือ ด้านการเคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความซื่อสัตย์สุจริต และด้านการรับใช้ อยู่ในระดับน้อย (2) แนวทางการพัฒนาการ บริหารการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้แก่ การสร้างระบบบริหารที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร และการเรียนรู้การกำหนดเกณฑ์การประเมินอัตลักษณ์ที่ชัดเจน และ การนำผลประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การบริหารการศึกษา อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนดาราสมุทร

¹ โรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี

* อีเมล: puifaikhum32@gmail.com

² ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Guidelines for The Development of Educationnal Management According to The Catholic Educationnal Identity of Darasamut Aranyaprathet School

Suphannika Khampong^{1*}
Phussadee Klinkesorn²

Abstract

This research aimed to (1) to examine the current conditions and existing problems in educational management in accordance with the Catholic educational identity of Darasamutr Aranyaprathet School, and (2) to propose development guidelines for educational management aligned with the school's Catholic educational identity. The sample comprised 120 administrators, teachers, and school personnel from Darasamutr Aranyaprathet School, selected through purposive sampling. The research instruments included a questionnaire and an in-depth interview protocol. The questionnaire employed a five-point Likert-type rating scale. The instruments demonstrated content validity with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) value of 1.00 and reliability of 0.80. A mixed-method approach was employed: quantitative data were analyzed using mean and standard deviation, while qualitative data were analyzed through in-depth interviews and content analysis.

The findings revealed that (1) the current conditions of educational management consistent with the Catholic educational identity were implemented effectively across the seven identity dimensions, with particularly strong performance in love, compassion, sufficiency, and care for the environment at the highest level. Regarding existing problems, aspects identified as requiring further development-respect for human dignity, integrity/honesty, and service-were rated at a low level. (2) The proposed development guidelines for educational management aligned with the Catholic educational identity include establishing a participatory management system involving all stakeholders, utilizing technology to support educational administration and learning, formulating clear criteria for assessing the Catholic identity, and systematically applying evaluation results to inform continuous school development planning.

Keywords: Guidelines For Educational Development, Educational Administration and Management, The Catholic Educational Identity, Darasamut School

¹ Darasamut Aranyaprathet School, Sa Kaeo Province, under the Chanthaburi Diocese

* Email: puifaikhum32@gmail.com

² Master of Education (Educational Administration), Sripratum University

บทนำ

โรงเรียนคาทอลิกเป็นองค์กรการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ คู่คุณธรรม และมีจิตสำนึกในการรับใช้สังคมตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ไม่ใช่เพียงแค่การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนานองครวมของผู้เรียนด้านจิตใจ จริยธรรม ความเชื่อ และการมีเมตตาธรรม สถานศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยมีบทบาทรับใช้สังคมไทยด้วยความมุ่งมั่นที่จะให้การศึกษาบรมที่มีคุณภาพแก่เยาวชนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้อการพัฒนาคอนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญาความรู้คู่คุณธรรม พร้อมทั้งมีจริยธรรมและวัฒนธรรม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 หมวด 1, 2545) ในการดำรงชีวิต มีการสอนด้านวิชาการและจริยธรรมเป็นหลักมีอุดมการณ์ของการให้การศึกษาคาพัฒนาทั้งร่างกายสติปัญญาจิตใจ และจิตวิญญาณตามแนวทางการศึกษาคาทอลิกเป็นเป้าหมาย มีระบบการบริหารการศึกษาที่เป็นแบบของคณะสงฆ์ คณะนักบวชและของฆราวาสที่อุทิศตนเพื่อพัฒนาการศึกษา มุ่งเน้นและมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจของเยาวชน ซึ่งในปัจจุบันมีสถานศึกษาคาทอลิก จำนวนทั้งสิ้น 381 แห่ง เปิดสอนในระดับอนุบาลมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 258 แห่ง (สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2554)

บริบทของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งมีพันธกิจหลักในการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ การสร้างพลเมืองยุคใหม่จึงต้องดำเนินควบคู่ไปกับการสร้างคุณธรรมและอัตลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นคริสตชน โดยเฉพาะโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยจะสอดแทรกอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ เป็นคุณลักษณะเป้าหมายของผู้เรียน ประกอบด้วยความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การรับใช้ ความพอเพียง รักโลก และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเป็นพลเมืองในสังคมโลกยุคปัจจุบัน ปัญหาด้านพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเรียนหนังสือและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ (ทรรศนันท์ อุดมฤทธิ์ และคณะ, 2567) โรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศในฐานะโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จึงจะนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้ผ่านการกำหนดอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ซึ่งถือเป็นเข็มทิศสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้ไม่เพียงเป็นผู้มีความรู้ แต่ยังเป็นผู้มีคุณธรรมและจิตวิญญาณของการเป็นมนุษย์ที่แท้จริง (แผนพัฒนาโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ พ.ศ. 2567-2571 ตามแผนกลยุทธ์โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พ.ศ. 2567-2571) การบูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ได้แก่ ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การรับใช้ ความพอเพียง รักโลก เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เข้ากับระบบการเรียนรู้อย่างเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ความเข้าใจของครูที่มีความแตกต่างกันในการสอดแทรกอัตลักษณ์เข้าในบทเรียนแม้ว่าการบูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมควบคู่กับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าข้อจำกัดหลายด้านที่ส่งผล

กระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินการ หนึ่งในข้อจำกัดหลักคือ ความเข้าใจของครูผู้สอน ซึ่งมีระดับความรู้ ความเชื่อ และความตระหนักรู้ที่แตกต่างกันครูบางคนเข้าใจและสามารถออกแบบแผนการเรียนรู้ที่ผสมผสานอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ได้อย่างดีเยี่ยม ขณะที่บางคนมองว่าเป็นภาระเสริมจากการสอนวิชาหลัก ทำให้การถ่ายทอดคุณลักษณะ อัตลักษณ์กลายเป็นสิ่งที่ถูกสอดแทรกแบบผิวเผินไม่ได้ลงลึกหรือมีเป้าหมายชัดเจน (สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2543) นอกจากนี้ เครื่องมือประเมินผลพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะยังไม่ชัดเจนหรือไม่มีความมาตรฐานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งไม่สามารถสะท้อนถึงระดับความเข้าใจและการประพฤติที่แท้จริงของผู้เรียนในด้านคุณธรรม เช่น ความเมตตา ความซื่อสัตย์ หรือจิตสำนึกสาธารณะ อีกทั้งยังขาดการประเมินจากมุมมองหลากหลาย เช่น การสะท้อนตนเองของนักเรียน เพื่อนร่วมชั้น ผู้ปกครอง หรือชุมชน ซึ่งมีศักยภาพในการเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการประเมินด้านคุณลักษณะ ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมแบบคริสต์ที่โรงเรียนจัดขึ้น แม้จะมีความตั้งใจดีแต่กลับขาดความต่อเนื่องและความเชื่อมโยงกับเนื้อหาหลักในห้องเรียน กิจกรรมบางอย่างเป็นเพียงกิจกรรมเฉพาะคราวหรือโครงการอาสาแบบปีละครั้ง ทำให้คุณลักษณะที่พัฒนาขึ้นไม่ฝังรากลึกในพฤติกรรมของผู้เรียน การพัฒนาคุณธรรมแบบคริสต์อย่างแท้จริงจำเป็นต้องมีกระบวนการต่อเนื่องที่ผู้เรียนได้ฝึกฝน ซ้ำเติมและสะท้อนตนเองอย่างเป็นระบบ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดคำถามวิจัยว่า สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศมีลักษณะอย่างไร และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศควรเป็นอย่างไร การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาโมเดลหรือแนวทางที่มีระบบและประสิทธิภาพมากขึ้นในการพัฒนาเยาวชนอย่างเป็นองค์รวม ความท้าทายอีกประการ คือการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรศาสนา ซึ่งถือเป็นภาคสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียนจะไม่สามารถบรรลุผลได้หากไม่มีการสนับสนุนที่สอดคล้องจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิกที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมแห่งความรักและสันติภาพ ซึ่งจำเป็นต้องใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศอย่างเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย มีการจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนที่อยู่บนพื้นฐานของหลักคำสอนและค่านิยมของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ (Paul II, P. J. 1990) คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณการจัดการศึกษาคาทอลิกมีรากฐานจากพระวรสารและคำสอนของพระศาสนจักร ที่เน้นความรัก (Caritas) และการรับใช้ (Service) เป็นหัวใจของการดำเนินชีวิตและถูกถ่ายทอดสู่กระบวนการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และบรรยากาศของโรงเรียนอย่างเป็นองค์รวมในบริบทของประเทศไทยการศึกษาคาทอลิกดำเนินการภายใต้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการโดยโรงเรียนคาทอลิกทุกแห่งปฏิบัติตามหลักสูตรของชาติอย่างครบถ้วน (Lapsley and Kelley, 2022) พร้อมกับการบูรณาการจิตตารมณ์คาทอลิกเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อในพระเจ้าการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2562)

จากการศึกษาการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ทำให้เห็นถึงการพัฒนาแบบประกันคุณภาพและการประเมินอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก เนื่องจากได้ชี้ให้เห็นองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อในพระเจ้า การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสันติภาพซึ่งสามารถต่อยอดสู่การกำหนดตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจน รวมทั้งการนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เมื่อการประเมินถูกออกแบบให้เชื่อมกับพันธกิจและค่านิยมหลักของการศึกษาคาทอลิก ย่อมทำให้การบริหารจัดการไม่หยุดอยู่ที่การดำเนินกิจกรรมเชิงพิธีการ แต่กลายเป็นกระบวนการพัฒนาเชิงระบบที่สะท้อนคุณภาพแท้จริงของสถานศึกษา ทั้งด้านผลลัพธ์ผู้เรียนและวัฒนธรรมองค์กร

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

Pope John Paul II / Council documents (1990 / 1965) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Ex corde Ecclesiae / Gravissimum educationis เอกสารทางศาสนจักร (apostolic constitution & Vatican II declaration) ที่กำหนดหลักการอัตลักษณ์คาทอลิกในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ใช้เป็นกรอบนโยบายบริหารผลการวิจัยพบว่า กำหนดกรอบนโยบายระดับอุดมศึกษาเพื่อรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างเป็นระบบ ทั้งด้าน อิสระภาพ-เหตุผล-บริการสังคม แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ธวัช สิงห์สา, 2560) (1) จัดการศึกษาโดยยึดหลักการอบรมทั้งครบมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย ความรู้ จริยธรรม และชีวิตจิต โดยใช้พระวรสารเป็นพื้นฐานในการหล่อหลอมจิตใจให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคม (2) ส่งเสริมอัตลักษณ์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ในกิจกรรมทุกระดับ เช่น ค่ายคุณธรรม การเรียนรู้เชิงบริการ (Service Learning) และการพัฒนานวัตกรรมคุณธรรม

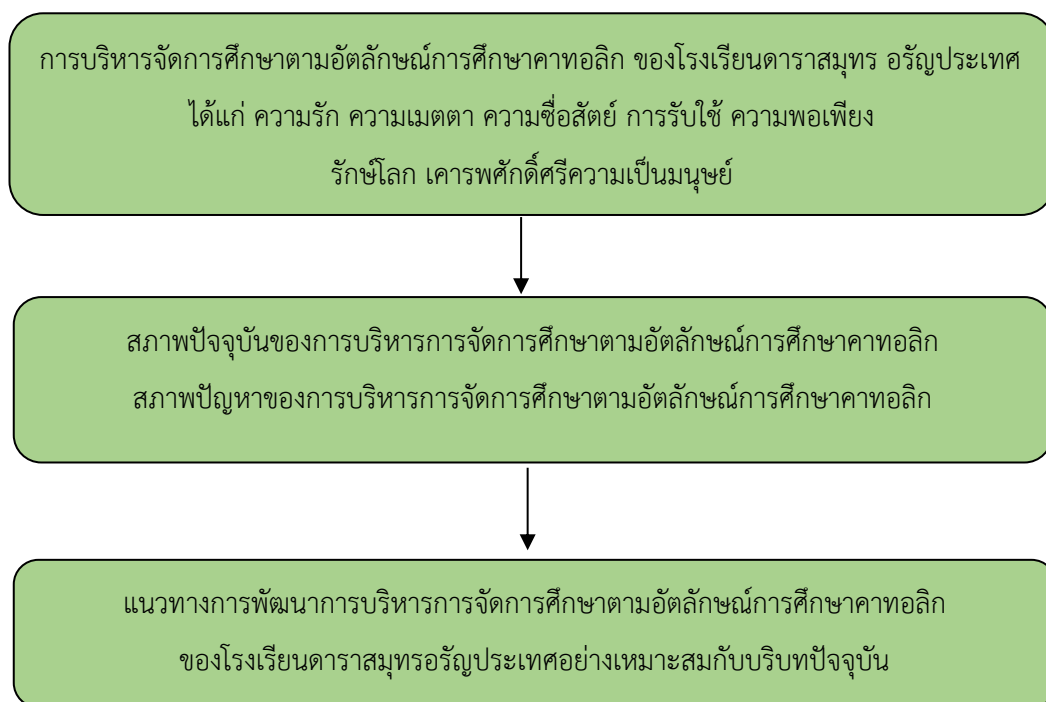
เพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม (3) พัฒนาครูและบุคลากรให้เป็น
ประจักษ์พยานแห่งพระวรสาร ครูคือผู้ถ่ายทอดคุณค่าคาทอลิกผ่านการสอนและการดำเนินชีวิต โรงเรียนควร
จัดอบรมเชิงจิตตารมณ์และพัฒนาความเข้าใจในพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกอย่างต่อเนื่อง (4) สร้าง
วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นหนึ่งเดียวกันในความเชื่อและความรัก บรรยากาศของโรงเรียนควรสะท้อนถึงความรัก
ความเมตตา การให้อภัย และการรับใช้ซึ่งกันและกัน เสริมสร้างสภาพแวดล้อมแห่งความศรัทธาและความ
ไว้วางใจระหว่างครู นักเรียน และชุมชน (5) บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management)
เปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และศาสนจักรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นเครือข่ายสนับสนุนการ
เรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (6) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับจิตตารมณ์
คาทอลิก เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ไม่ใช่จุดมุ่งหมาย โรงเรียนควรคัดสรรสื่อและเทคโนโลยีที่
ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงคุณธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเพื่อส่วนรวม (7) การประเมินผลที่
สอดคล้องกับคุณค่าคาทอลิก การประเมินไม่ควรเน้นแค่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แต่ต้องประเมินความก้าวหน้า
ด้านคุณลักษณะจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และจิตอาสา เพื่อสะท้อนการเติบโตของผู้เรียนทั้งครบ คุณลักษณะ
เหล่านี้ ไม่เพียงเป็นรากฐานของความเป็นคริสตชนเท่านั้น แต่ยังเป็นหัวใจสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม
ประชาธิปไตยแบบมีคุณภาพ อัตลักษณ์เหล่านี้สะท้อนเจตนารมณ์ของโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองโลก
ที่มีความสามารถในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีคุณค่า

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งได้
แนวทางเชิงทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษาคาทอลิก 7 ประเด็น ได้แก่ (1) การอบรมทั้งครบ เพื่อพัฒนา
ผู้เรียนรอบด้าน (2) การบูรณาการอัตลักษณ์อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกิจกรรมและการเรียนรู้เชิงบริการ
(Service Learning) (3) การพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นประจักษ์พยานแห่งพระวรสาร โดยยกระดับความ
เข้าใจพันธกิจและการถ่ายทอดคุณค่า (4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งความรักและความไว้วางใจ สะท้อน
ความเมตตา การให้อภัย และการรับใช้ (5) การบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดพื้นที่ให้ครอบครัว ชุมชน และ
ศาสนจักรร่วมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน (6) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม โดยมองเทคโนโลยีเป็น
เครื่องมือเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่เป้าหมาย (7) การประเมินผลตามคุณค่าคาทอลิก ที่วัดทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ
และความก้าวหน้าด้านคุณลักษณะ จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และจิตอาสา

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวทางการ
พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ได้แก่
ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การรับใช้ ความพอเพียง รักโลก เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และสภาพปัญหาของการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อได้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทรรัฐประเทอย่างเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 8 คน ครูและบุคลากร จำนวน 112 คน เนื่องจากประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด)

การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งออกแบบมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูผู้สอน องค์ประกอบของแบบสอบถาม จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัตถุประสงค์ เพื่อ

รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการอธิบายลักษณะของประชากรรายการคำถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ จำนวน 120 คน) ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบรายการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1. เพศ ชาย /หญิง 2. อายุ (ระบุช่วงอายุ เช่น ต่ำกว่า 30 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50 ปีขึ้นไป) 3. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี/ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า/ ปริญญาโท/ ปริญญาเอก 4. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ/ รองผู้อำนวยการ/ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ หัวหน้าระดับ/ รองหัวหน้าระดับ/ ครูผู้สอน/ บุคลากร 5. ประสบการณ์ทำงาน (ระบุช่วงอายุงาน 1-4 ปี/ 5-9 ปี/ 10 ปีขึ้นไป)

ส่วนที่ 2 แบบมาตรวัดระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ วัดจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ รูปแบบใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ โดยมีตัวเลือกดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งออกแบบมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 8 คน ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย ดังนี้ 1. บาทหลวง ดร. นันทพล สุขสำราญ ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน มีคุณวุฒิต่ำสุดระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. นายชัยพร ภูเดช และนางสาวภัทราวดี ผิวดำ รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน มีคุณวุฒิต่ำสุดระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี

3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 5 คน มีคุณวุฒิต่ำสุดระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 6 ฝ่ายงาน ไม่น้อยกว่า 1 ปี

3.1 นางสาวณิชนันท์ บุญมี ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสำนักบริหารและงานธุรการ

3.2 นางสาวภัทราวดี ผิวดำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

3.3 นางสาวดลพร ประภาชื่นชม ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการและกิจการนักเรียน

3.4 นายยศวัฒน์ แสงวิโรจน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน

3.5 นางสาวปวีณา ดวงประทีป ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการอภิบาลแพรธรรม

3.6 นางสาวสุพรรณิการ์ คำป้อม ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี การเงินและทรัพย์สิน

โดยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้เวลาในการสัมภาษณ์ท่านละ 1 ชั่วโมง ณ ห้องประชุมผู้อำนวยการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามรายข้อ โดยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ดัชนี ความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่า ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ดังนี้ +1 หมายถึง สอดคล้อง 0 หมายถึงไม่ แนใจและ -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ซึ่งพบว่าข้อสอบทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้ง 42 ข้อ

การหาความเที่ยง (Reliability)

ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่ม ตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริง (เช่น ผู้บริหาร ครู โรงเรียนดาราสมุทร สระแก้ว) จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในของข้อคำถามแต่ละส่วน ได้เท่ากับ 0.80 จัดทำ แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้งหมด นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก			
ด้านที่ 1 ความรัก	4.74	0.51	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ความเมตตา	4.66	0.51	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ความซื่อสัตย์	4.28	0.50	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 4 การรับใช้	4.23	0.51	มาก
ด้านที่ 5 พอเพียง	4.61	0.51	มากที่สุด
ด้านที่ 6 รักโลก	4.62	0.54	มากที่สุด
ด้านที่ 7 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.31	0.50	มาก
ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก			
ด้านที่ 1 ความรัก	1.68	0.62	น้อย
ด้านที่ 2 ความเมตตา	1.94	0.66	น้อย
ด้านที่ 3 ความซื่อสัตย์	1.99	0.70	น้อย
ด้านที่ 4 การรับใช้	1.97	0.69	น้อย
ด้านที่ 5 พอเพียง	1.95	0.71	น้อย
ด้านที่ 6 รักโลก	2.14	0.70	น้อย
ด้านที่ 7 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	2.20	0.79	น้อย

พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศด้านที่ได้คะแนนสูงที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรัก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D.= 0.51) รองลงมา ได้แก่ด้านที่ 6 รักโลก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, S.D.= 0.54) ด้านที่ 5 ความพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D.= 0.51) และด้านที่ 2 ความเมตตา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D.= 0.51) กลุ่มที่ได้คะแนนระดับมาก ได้แก่ ด้านที่ 7 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31, S.D.= 0.50) ด้านที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D.= 0.50) และด้านที่ 4 การรับใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D.= 0.51)

พบว่ามิได้ด้านควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม คือ สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศด้านที่ได้คะแนนสูงที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 7 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับน้อยพบปัญหามากที่สุด ($\bar{X}$ = 2.20, S.D.= 0.79) รองลงมา ด้านที่ 6 รักโลก อยู่ในระดับน้อย($\bar{X}$ = 2.14, S.D.= 0.70) ด้านที่ 3 ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.99, S.D.= 0.70) ด้านที่ 4 การรับใช้ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.97, S.D.= 0.69) ด้านที่ 5 ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.95, S.D.= 0.71) ด้านที่ 2 ความเมตตา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.94, S.D.= 0.66) และด้านที่ 1 ความรัก อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.68, S.D.= 0.62)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศ

ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์	1) การสร้างความเข้าใจเชิงลึกแก่ครูและพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ คาทอลิก 2) สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมโรงเรียนที่สะท้อน อัตลักษณ์ 3) เสริมความเป็นต้นแบบของผู้บริหารและครูในการนำอัตลักษณ์ไปใช้ 4) สร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวของโรงเรียนคาทอลิกให้โดดเด่นและแตกต่าง อย่างมีคุณค่า
2. การกำหนดแผนและนโยบาย	1) การบูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกในแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ของ โรงเรียน 2) การพัฒนาโครงการ กิจกรรม และระบบติดตามผลที่สะท้อนอัตลักษณ์ 3) การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของอัตลักษณ์ในชีวิตประจำวัน
3. การบริหารงาน 6 ฝ่าย	1) การบูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกในนโยบายและการบริหารทุกมิติ 2) การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์อย่างเป็นรูปธรรม 3) การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการรัก โลก 4) การบริหารงบประมาณและทรัพยากรด้วยหลักความพอเพียงและ โปร่งใส
4. การพัฒนาต่อเนื่อง	1) การบูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกในทุกกลุ่มสาระและกิจกรรมการ เรียนรู้ 2) การพัฒนาระบบประเมินผลที่สะท้อนคุณลักษณะอัตลักษณ์ 3) การพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นต้นแบบแห่งอัตลักษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ มีระบบประเมินอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ
ที่ดำเนินการต่อเนื่องและมีความหลากหลาย แต่ควรพัฒนาให้เกณฑ์ชัดเจนและต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีและเปิด
โอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผลประเมินถูกนำมาใช้พัฒนาแผนและกิจกรรมอย่างเป็น
รูปธรรม อย่างไรก็ตามยังมีอุปสรรค ด้านความเข้าใจและตัวชี้วัดที่ไม่ชัด จึงควรวางระบบติดตามประเมินที่เป็น
มาตรฐาน โปร่งใส และยั่งยืน เพื่อให้อัตลักษณ์ 7 ดาราฯ กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและวัฒนธรรมของ
โรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศ แสดงให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงานที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร โดยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนการบูรณาการอัตลักษณ์ทั้ง 7 ด้านได้อย่างเป็นรูปธรรม จุดเด่นสำคัญคือด้านความรักและความเมตตา แสดงถึงบรรยากาศแห่งความเอื้ออาทร ความไว้วางใจ และความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม หากไม่มีความเป็นผู้นำด้านจริยธรรมที่ดี ความน่าเชื่อถือของการศึกษาคาทอลิกจะหายไป (Meehan and Connell, 2025) ขณะที่ความพอเพียงและการรักษาสันติภาพสะท้อนความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมตามจริยธรรมคริสตศาสนา อย่างไรก็ตาม แม้สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่ยังคงพัฒนาเชิงลึกในด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การรักษาสันติภาพ ความซื่อสัตย์สุจริต และการรับใช้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและค่านิยมที่ยั่งยืน โดยยกระดับจากการมีระบบ/กิจกรรม ไปสู่การฝังอัตลักษณ์คาทอลิกในวิถีชีวิตของครู บุคลากร และนักเรียนอย่างแท้จริง

2. จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนดาราสมุทร อัญประเทศ มีแนวคิดการบริหารซึ่งสะท้อนว่าโรงเรียนคือระบบองค์รวมที่ต้องเชื่อมโยงทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา, 2563) ต้องเริ่มจากฐานราก คือความเข้าใจเชิงลึกของครูและบุคลากรต่ออัตลักษณ์ 7 ดาราฯ และคุณค่าพระวรสาร โดยครูและบุคลากรต้องซึมซับและปฏิบัติได้จริงเพื่อเป็นพยานแห่งความเชื่อและแบบอย่างทางคุณธรรม ทำให้การถ่ายทอดคุณค่าสู่ผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและมีพลัง (Hurst, 2024) พร้อมกันนี้โรงเรียนควรกำหนดแผนและนโยบายที่บูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ในแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน มีทิศทาง และมีระบบติดตามประเมินผลต่อเนื่องท้ายที่สุดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจของความยั่งยืน โดยต้องบูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ในทุกกลุ่มสาระและกิจกรรมอย่างจริงจัง ควบคู่บทบาทครูในฐานะต้นแบบ เพื่อให้อัตลักษณ์คาทอลิกฝังรากในกระบวนการเรียนรู้และวิถีชีวิตของนักเรียนนำไปสู่ผู้เรียนที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณตามเป้าหมายการศึกษาคาทอลิกอย่างสมบูรณ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์ การศึกษาทอโลกของโรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนว่าโรงเรียน สามารถขับเคลื่อนอัตลักษณ์คาทอลิกทั้ง 7 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ ชัดเจน โดยจุดแข็งเด่นที่สุดคือ ความรัก ร่องลงมาคือ ความเมตตา การรักษาสัญญะ และ ความพอเพียง ขณะที่ ด้านการศรัทธาศรีความเป็นมนุษย์ ความซื่อสัตย์สุจริต และ การรับใช้อยู่ในระดับดีแต่ยังควรยกระดับความ ต่อเนื่องและการขยายผลให้ครอบคลุมมากขึ้น ส่วนสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่าแม้การ ดำเนินงานโดยรวมเป็นไปในทิศทางที่ดี แต่ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาเพื่อความสะดวกและยั่งยืน โดยปัญหาที่ พบมากที่สุดคือ การศรัทธาศรีความเป็นมนุษย์ และ การรักษาสัญญะ ซึ่งควรเสริมการยอมรับความแตกต่าง สิทธิมนุษยชน และการสร้างพฤติกรรมรักษาสัญญะอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ ความซื่อสัตย์สุจริต และการรับใช้ ยังต้อง พัฒนาเรื่องความสม่ำเสมอ การเข้าถึงทุกกลุ่ม และความเชื่อมโยงกับความต้องการชุมชน ส่วน ความพอเพียง และความเมตตาควรเพิ่มการปฏิบัติจริงและการดูแลช่วยเหลือให้ทั่วถึง โดยความรักเป็นด้านที่มีปัญหาน้อย ที่สุด แต่ยังคงพัฒนาระบบเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเพื่อความยั่งยืนของวัฒนธรรม โรงเรียน

2. ผลการวิจัยพบว่า 1) เสริมสร้างความเข้าใจอัตลักษณ์ให้ครูและบุคลากรเป็นฐานรากเริ่มจากการทำ ให้ครูและบุคลากร เข้าใจ ชื่นชอบ ปฏิบัติได้จริง ตามคุณค่าพระวรสารและอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีชัดเจนแก่นักเรียน พร้อมสร้างบรรยากาศและวิถีปฏิบัติที่สะท้อนอัตลักษณ์ให้เป็นวัฒนธรรมร่วม ทั้งองค์กร 2) บูรณาการอัตลักษณ์ลงในแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์โรงเรียนอย่างเป็นระบบกำหนดแผนและ นโยบายที่นำอัตลักษณ์คาทอลิกเข้าไปในทุกมิติของการพัฒนา โดยมีทิศทางชัดเจน มีตัวชี้วัด และมีระบบ ติดตามประเมินผลต่อเนื่อง เพื่อให้อัตลักษณ์จากอุดมคติกลายเป็นกรอบปฏิบัติจริงที่มั่นคงและต่อเนื่อง 3) ขับเคลื่อนผ่านการบริหารงาน 6 ฝ่ายให้เชื่อมโยงนโยบายสู่การปฏิบัติใช้โครงสร้างการบริหาร 6 ฝ่ายเป็น กลไกบูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ในทุกงาน โดยเชื่อมทิศทางเชิงนโยบายกับหลักการจัดการเรียนรู้และ กิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนซึมซับคุณค่าอัตลักษณ์ได้จริงทั้งในห้องเรียนและชีวิตประจำวัน 4) สร้างการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายเป็นพลังสนับสนุน โดยเริ่มจากการสร้าง ความเข้าใจร่วมกันผ่านการอบรมให้ความรู้สม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกฝ่ายตระหนัก เห็นคุณค่า และร่วมขับเคลื่อน อัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ให้เกิดผลทั้งในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน และ 5) พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อความยั่งยืนของอัตลักษณ์บูรณาการอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ในทุกกลุ่มสาระและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมเน้นบทบาทครูเป็นต้นแบบทางคุณธรรมและความเชื่อ เพื่อให้อัตลักษณ์ฝังรากเป็นวัฒนธรรม การเรียนรู้และวิถีชีวิตของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการประเมินและติดตามผล พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินอัตลักษณ์ 7 ดาราฯ ให้ชัดเจน และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การประเมินมีความต่อเนื่องและนำไปใช้พัฒนาได้จริง

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรคาทอลิก ส่งเสริมให้อัตลักษณ์ 7 ดาราฯ เป็นวิถีชีวิตร่วมของโรงเรียน ผ่านกิจกรรม โครงการ และการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยั่งยืนและเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายกลุ่มตัวอย่างและบริบทการศึกษา งานวิจัยครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังโรงเรียนคาทอลิกอื่นในเครือสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี หรือโรงเรียนเอกชนในภูมิภาคอื่น เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในบริบทที่แตกต่างกัน อันจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมมากขึ้น

2. การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับอัตลักษณ์แต่ละด้าน การวิจัยในอนาคตอาจศึกษาเชิงลึกเฉพาะด้านของอัตลักษณ์ เช่น การเสริมสร้างความซื่อสัตย์ในโรงเรียนคาทอลิก หรือ การปลูกฝังจิตสำนึกรักษ์โลกในผู้เรียน เพื่อพัฒนาเครื่องมือและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์นั้นโดยเฉพาะ

3. การบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารอัตลักษณ์ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบ LMS, แอปพลิเคชันติดตามผล หรือสื่อสร้างแรงบันดาลใจทางคุณธรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการประเมินอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัล

บรรณานุกรม

- ดิษพล รุ่งโรจน์วรรณ. (2563). *แนวทางใหม่ในการพัฒนาครูโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). Chula Digital Collections. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4415/>
- พรรณนันทน์ อุดมฤทธิ์, พระครูวิรุฬห์สุตคุณ, และอินดา ศิริวรรณ. (2567). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน ราชานุเคราะห์ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารบรรณการศึกษาศาสตร์, 5(1), 244-259.*
https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JOB_EHS/article/view/271534
- ธวัช สิงห์สา. (2560). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร). DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/1014>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2). (9 ธันวาคม 2545). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 24ก หน้า 1-52.

- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2543). *ทิศทางงานอภิบาลพระศาสนจักรในประเทศไทย คริสตศักราช 2000*. สำนักงานเลขาธิการ.
- สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2554). *การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2554). *รายงานสถิติสถานศึกษาคาทอลิกประจำปี*. สมาคม.
- Hurst, C. (2024). Toward an authentic understanding of Catholic school identity. *Educational Theory*, 74(4), 473-491.
- John Paul II. (1990). *Ex corde ecclesiae: Apostolic constitution of the Supreme Pontiff John Paul II on Catholic universities*. United States Catholic Conference.
- Lapsley, D., & Kelley, K. (2022). On the Catholic Identity of Students and Schools: Value Propositions for Catholic Education. *Journal of Catholic Education*, 25(1), 159-177.
- Meehan, A., & O'Connell, D. (2025). The principal's role in nurturing Catholic school identity in the Republic of Ireland: Implications for leadership development and succession planning. *School Leadership & Management*, 45(3), 1-20.